Suomen Taloushallintoliitto ry

Lausunto

29.10.2024

Asia: VN/26678/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaupparekisterilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan kenttään

Ehdotus siitä, että kaupparekisteristä poistettu yhtiö voisi luonnoksen mukaisen lakimuutoksen toteutuessa päästä hakemuksesta takaisin rekisteriin on sinänsä kannatettava.

Rekisteristä poistaminen merkitsee, että yhtiö on oikeustoimikelvoton rekisteristä poistamisen ja mahdollisen palauttamisen välisen ajan. Tämä aiheuttaa monia juridisia kysymyksiä verokysymysten lisäksi. OYL 20:4 §:n ja kaupparekisterilain 28 § säännöksiä pitäisi tarkistaa samassa yhteydessä tai mahdollisimman pian. Kaupparekisteristä poistaminen on erittäin ankara toimi, jonka yhteydessä ei voi tällä hetkellä käyttää oikeudellista harkintaa.

Ehdotamme, että esim. tilinpäätöksen rekisteröinnin laiminlyönnin seuraamukseksi säädettäisiin rekisteristä poistamisen sijaan tarvittaessa esim. korkeammat myöhästymis- ja laiminlyöntimaksut.

Mikäli kaupparekisteriin palauttamista ei merkitä takautuvasti samalle päivälle rekisteristä poistamisen kanssa, poistamisesta aiheutuvat tulkinnalliset vero-ongelmat jäävät rekisteriin palauttamisesta huolimatta.

Lakiesitysluonnoksessa kyllä todetaan, että sääntelyn tavoitteena on, että rekisteristä poistamista ja sen jälkeistä takaisinpaluuta ei tulkittaisi yhtiön kannalta siten, että sen toiminta olisi poistamisen yhteydessä loppunut. Tällainen toteamus tai suositus ei kuitenkaan sido verotuksen toimittajaa.

On ilmeistä, että vaikka yhtiö pääsisikin takaisin kaupparekisteriin, tästä huolimatta esim. yhtiön arvonlisäverotuksessa joudutaan ratkaisemaan kysymys, onko yhtiön arvonlisäverollinen toiminta päättynyt poistohetkeen. Jos vastaus on kyllä, yhtiön pitäisi suorittaa arvonlisävero loppuvarastosta eli yhtiön vaihto-ja käyttöomaisuuden ja muiden vähennykseen oikeuttavassa käytössä olleiden hyödykkeiden perusteella.

Yhtiö voisi lakiesitysluonnoksen mukaan siis päästä takaisin kaupparekisteriin korjattuaan laiminlyöntinsä ja maksettuaan mahdolliset myöhästymis- ja laiminlyöntimaksut, mutta tosiasialliseksi seuraamukseksi voisi kuitenkin siis jäädä edellä kuvattu veroseuraamus. Tämä ongelma vältettäisiin, jos osakeyhtiölakia ja kaupparekisterilakia muutettaisiin siten, että kaupparekisteristä poistaminen ei olisi keinovalikoimassa laiminlyöntien seuraamuksena. Mikäli tähän sääntelymuutokseen ei ryhdytä, on syytä tämän lakivalmistelun yhteydessä tarkemmin selvittää, miten edellä kuvatut vero-ongelmat vältetään. Jos rekisteristä poisto ja palautuminen merkitään samalle päivälle, tällöin tulkintaongelma toiminnan katsomisesta päättyneeksi poistunee. On syytä varmistaa, tarvitaanko lainmuutoksen yhteydessä kaupparekisterilakiin nimenomainen säännös, jos palautumishetki voidaan merkitä samalle päivälle poistohetken kanssa.

Tällä hetkellä yhtiöiden poistomenettely on keskeytetty. On hyvä harkita, voidaanko nämä poistomenettelyssä olevat yhtiö myös pitää rekisterissä siirtymäsäännöksen avulla ilman katkoksia. Tällöin lakiin pitäisi ottaa siirtymäsäännös, jonka mukaan laiminlyöntinsä luonnoksessa tarkoitetulla tavalla korjaavia yrityksiä ei poistettaisi rekisteristä, kun ne ovat korjanneet laiminlyöntinsä siirtymäsäännökseen otettavassa määräajassa.

Lainsäädäntömuutosten lisäksi on pidemmällä aikajänteellä syytä ryhtyä selvittämään patentti- ja rekisterihallituksen mahdollisuuksia ottaa käyttöön Suomi.fi-valtuudet, jotta yhtiö saisi kehotuskirjeet sähköisesti ja että yhtiön käyttämä palveluyritys, kuten tilitoimisto, voisi saada niistä tiedon. Esim. tilinpäätösasiakirjat annetaan yleensä jo veroilmoituksen yhteydessä sähköisesti esim. Verohallinnon OmaVero-palveluun kirjautuneena. Usein tilitoimisto hoitaa tämän yrityksen puolesta tässä sähköisessä palvelussa. Jos asiakirjojen lähettämisessä on sattunut virhe, Patentti- ja rekisterihallitus on lähestynyt asiassa suoraan yritystä perinteisellä kirjepostilla. Menettelyjä on siis syytä kehittää sähköisempään suuntaan myös Patentti- ja rekisterihallituksessa siten, että esim. mahdollisista rekisteröitäväksi tarkoitetuista tilinpäätösasiakirjojen puutteista tieto kulkisi yrityksen valtuutuksella myös esim. tilitoimistolle.

Mikä osakeyhtiölain 20:4 § ja kaupparekisterilain 28 §:n säännöksiä ei muuteta siten, että kaupparekisteristä poistaminen poistetaan laiminlyöntien seuraamusvalikosta, on syytä ryhtyä toteuttamaan teknistä rajapintaa, jolla poistomenettelyssä olevat yritykset saadaan poimittua taloushallinnon järjestelmiin rajapinnan avulla kaupparekisteristä. Nyt Patentti- ja rekisterihallitus julkaisee poistomenettelyssä olevista yrityksistä listaa excel-tiedostoina verkkosivuillaan. Taloushallinnon palveluyritykset poimivat niiltä tietoja ja yrittävät esim. käsityönä selvittää, onko asiakaskunnassa yrityksiä, jotka ovat poistomenettelyssä. Tämä on luonnollisesti hyvin tehoton ja turhia kustannuksia aiheuttava tapa toimia.

Ojala Markku
Suomen Taloushallintoliitto ry